

Heldere afspraken bij bodemsanering *(gewijzigde versie d.d. 31 mei 2010)*

Het uitvoeren van een goede bodemsanering is het gezamenlijk doel van overheden en bedrijfsleven. Maar in praktijk is er nog wel eens onduidelijkheid over de informatie die moet worden aangeleverd bij de overheid om tot een Wbb-beschikking te komen. Ook heeft de Raad van State in diverse uitspraken grenzen gesteld aan de mogelijkheden van overheden om aanvullende voorwaarden in Wbb-beschikkingen op te nemen.

Om de efficiëntie, doelmatigheid en daarmee doorlooptijd bij het aanvragen en verlenen van Wbb-beschikkingen te bevorderen hebben overheid en bedrijfsleven de handen ineengeslagen in het SIKB-project BEUK. In dit project hebben zij documenten opgesteld waarin helder is uitgewerkt wat de overheid wil weten. In de documenten wordt onderscheid gemaakt tussen wettelijk verplicht aan te leveren (en door de overheid te beoordelen) Wbb-gegevens en overige gegevens. De documenten houden er rekening mee dat de Wbb een sectorale wet is; 'integraal werken' bij bodemsanering kan worden bevorderd met informatieverstrekking en coördinatie-afspraken.

Verskil tussen beleid en regels leidt tot onduidelijkheid en verminderd vertrouwen

Bodemsanering staat zelden alleen en vraagt om een integrale aanpak. Ook het bodembeleid van de overheid gaat hier van uit. De Wbb is echter sectoraal ingestoken: er is geen heldere koppeling tussen Wbb en andere bodem- en grondwaterregelgeving en de Wbb maakt ook geen onderdeel uit van de coördinatie-afspraken in de Wabo. De huidige werk- en bestuurspraktijk is dan ook zeer divers en gaat vaak verder dan de wettelijke grondslag die de Wbb eigenlijk biedt. De Raad van State is daarom de laatste tijd op het gebied van Wbb-bevoegdheden herhaaldelijk corrigerend opgetreden.

Het verschil tussen de tamelijk smalle wettelijke bevoegdheid in de Wbb enerzijds en de wens vanuit praktijk en beleid om integraal te werken anderzijds, leidt tot onduidelijkheid over de gewenste inhoud van onderzoek, saneringsplan, evaluatieverslag en nazorgplan. Met als gevolg onnodige inspanningen, aanvullende informatieverzoeken van overheden en tijdsverlies. En daarnaast verminderd vertrouwen bij marktpartijen en overheid in de kwaliteit van elkaars werk.

Oplossing

Aanpassing van regelgeving kost tijd, maar is de fundamentele oplossing voor de langere termijn. Het project BEUK heeft voor de kortere termijn ingezet op afspraken en documenten die zijn gebaseerd op een helder onderscheid tussen Wbb-eisen en andere eisen; uitgaande van de huidige wettelijke regeling.

Voor het bevoegd gezag is een BesluitvormingsUitvoeringsMethode Wbb (BUM Wbb) opgesteld, met toetslijsten voor het beoordelen van de namens initiatiefnemers aangeleverde informatie. Deze toetslijsten maken voor bevoegd gezag Wbb en marktpartijen helder aan welke Wbb-eisen een saneringsplan moet voldoen. Gegevens die wel informatief zijn, maar niet volgens de Wbb vereist zijn, worden dus ook niet meer in het kader van de Wbb aangeleverd en getoetst. Daarnaast is gekeken naar het volgens de Wbb vereiste detailleringniveau van onderzoeksgegevens. Ook zijn adviezen opgenomen voor de harmonisatie van de inhoud van beschikkingen.

De BUM brengt alleen de wettelijke eisen helder in beeld. De BUM Wbb beperkt de beleidsvrijheid van het bevoegd gezag Wbb dus niet en leidt ook niet tot extra regels.

Voor adviesbureaus is een Richtlijn voor de inhoud van het saneringsplan opgesteld, waarin is uitgewerkt welke gegevens een saneringsplan volgens de Wbb moet bevatten. De Richtlijn sluit volledig aan op de BUM Wbb. De Richtlijn is geen protocol, voor het gebruik is geen certificaat of erkenning vereist. Ook is er een voorstel voor het aanscherpen van BRL 6000 (onderscheid volgens de Wbb vereiste gegevens en overige gegevens in het evaluatieverslag en het nazorgplan). Voor het onderzoek is door het NEN recent de NTA 5755 opgesteld.

Deze standaardisatie bevordert de uniformiteit van ingediende rapporten en de terugvindbaarheid van gegevens. Het beoordelingsproces bij het bevoegd gezag kan hierdoor soepeler verlopen.

Om integraal werken binnen de huidige wettelijke kaders te faciliteren zal SIKB een overzicht van wettelijke verplichtingen in andere kaders dan de Wbb opstellen. Het bevat andere voor een bodemsanering relevante vergunningen en procedures die een initiatiefnemer moet doorlopen. Het overzicht kan desgewenst door overheden worden gebruikt om betrokkenen te informeren.

Een bevoegd gezag kan er bovendien voor kiezen om – vergelijkbaar met de filosofie van de Wabo – coördinatie-afspraken te maken die de verschillende besluiten die bij bodemsanering van belang zijn, te coördineren. Deze coördinatie-afspraken worden niet uitgewerkt in het kader van het project BEUK.

Besluitvorming

De ontwerp-BUM en de ontwerp-Richtlijn liggen ter kritiek tot 10 augustus 2010. Een ieder kan hierop reageren. Behandeling van de reacties en definitieve vaststelling van de BUM Wbb en de Richtlijn Inhoud Saneringsplan zijn gepland in oktober 2010. Dan zal ook het overzicht van wettelijke verplichtingen in ander kader gereed zijn.

De aanpassingen op de BRL 6000 zullen tegelijk met andere aanpassingen (o.a. de Waterwet) worden doorgevoerd. Deze aanpassingen zullen apart ter kritiek worden gelegd.

Implementatiebegeleiding

De uitspraken van de Raad van State betekenen dat de PMV's en gemeentelijke bodemsaneringsverordeningen aangepast moeten worden. De implementatie van die uitspraken zal aanpassingen van de huidige werkwijze met zich meebrengen. De BUM Wbb en Richtlijn ondersteunen die wijzigingen.

Vanuit het project BEUK wordt voor een drietal locaties waarbij een saneringsplan en beschikking volgens de nieuwe systematiek uitgewerkt worden, implementatiebegeleiding geboden. Doel hiervan zal zijn om al snel eerste ervaringen op te doen. Laatst z'n veranderen in Adviesbureaus en initiatiefnemers kunnen bij SIKB tot 1 augustus 2010 projecten aanmelden waaruit een selectie zal plaatsvinden; de selectie richt zich op het verkrijgen van een zo groot mogelijke verscheidenheid van projecten.

BEUK

Het project BEUK [Bodemsanering Efficiënt en Uniform in de Keten] is een initiatief van overheden en bedrijven als follow up op het eerder uitgevoerde project MOS. BEUK wordt gefinancierd door VROM en IPO en uitgevoerd door SIKB. Doel is de efficiency en doelmatigheid van het bodemsaneringsproces te verbeteren.

BEUK richt zich op die projecten die niet onder BUS vallen. Waterbodempromen zijn in dit stadium buiten beschouwing gebleven.

De ontwerp-BUM en ontwerp-Richtlijn zijn voorbereid door werkgroepen en een projectgroep waarin vertegenwoordigers van IPO, VNG-WEB, VROM, Bodem+, GSN, VKB, VVMA, NL Engineers, SKB-UB en SIKB deelnemen.